

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/211/2002

NASTROJE SPOŁECZNE W GRUDNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2002

- W grudniu wyraźnie pogorszyły się oceny kierunku rozwoju ogólnej sytuacji w kraju. O 12 punktów (do 69%) wzrosła liczba wskazań negatywnych, o 8 punktów (do 20%) spadła liczba wskazań pozytywnych.
- Pogorszyły się opinie osób aktywnych zawodowo o sytuacji w zakładach pracy. Obecnie mniej respondentów (spadek z 39% do 34%) pozytywnie ocenia kondycję własnego zakładu pracy, więcej natomiast (wzrost z 29% do 33%) uznaje ją za złą.
- Nastąpił też niewielki wzrost krytycyzmu w ocenie sytuacji politycznej w Polsce. Niemal połowa badanych (46%, wzrost o 3 punkty) negatywnie ocenia tę sytuację, a tylko co jedenasty (9%) wystawia jej noty pozytywne.
- Stabilne pozostały opinie o sytuacji gospodarczej kraju - w tej dziedzinie od wielu miesięcy krytycyzm niezmiennie dominuje nad ocenami pozytywnymi. W grudniu 67% oceniło stan gospodarki jako zły, a tylko 4% było odmiennego zdania.
- Nie zmieniły się też oceny dotyczące warunków materialnych oraz ogólnych warunków życia respondentów i ich rodzin.
- Od listopada wzrosła (o 10 punktów, do 36%) liczba ankietowanych przewidujących pogorszenie się w najbliższym roku ogólnej sytuacji w Polsce, zmalał natomiast (o 3 punkty, do 11%) utrzymujący się od dawna na niskim poziomie odsetek spodziewających się jej poprawy.
- Pogorszyły się przewidywania dotyczące polityki i gospodarki. Wzrosła (o 6 punktów, do 21%) liczba prognozujących pogorszenie sytuacji politycznej i minimalnie spadła (o 3 punkty, do 9%) oczekujących jej poprawy. Przybyło również (o 7 punktów, do 31%) badanych obawiających się pogorszenia sytuacji gospodarczej. Jednocześnie mniej osób (spadek o 5 punktów, do 13%) wyraża nadzieję na poprawę stanu gospodarki.

Grudzień przyniósł znaczne pogorszenie nastrojów społecznych¹. Po odnotowanej w ostatnich miesiącach tendencji do wzrostu optymizmu w ocenie kierunku rozwoju sytuacji w Polsce - obecnie nastąpił jego spadek. Jednocześnie wzrósł pesymizm w przewidywaniach dotyczących zmian niemal we wszystkich omawianych dziedzinach.

Pozostałe wskaźniki nastrojów społecznych w zasadzie pozostały bez zmian (opinie o sytuacji gospodarczej, oceny ogólnych warunków życia rodzin oraz oceny warunków materialnych gospodarstw domowych) lub pogorszyły się w niewielkim stopniu (opinie o sytuacji politycznej oraz kondycji zakładów pracy).

OCENY

W porównaniu z poprzednim sondażem w grudniu wyraźnie pogorszyły się oceny kierunku rozwoju **ogólnej sytuacji w kraju** (12-punktowy wzrost liczby wskazań negatywnych i 8-punktowy spadek pozytywnych). Tym samym nie tylko została zahamowana obserwowana od września tendencja do powolnego, ale systematycznego wzrostu społecznego optymizmu w tej dziedzinie, ale wskaźnik zadowolenia zmalał do stosunkowo niskiego poziomu zaobserwowanego w sierpniu br.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2001	2002											
	w procentach												
W dobrym	19	22	22	16	19	22	17	16	19	24	26	28	20
W złym	64	65	64	70	67	66	72	72	64	60	59	57	69
Trudno powiedzieć	17	14	14	14	14	12	11	12	16	16	15	15	11

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (151) przeprowadzono w dniach od 29 listopada do 2 grudnia 2002 roku na liczącej 986 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Wykres liniowy przedstawia zmiany w opinii Polaków o stanie gospodarki w latach 1990-2002. Oś pionowa przedstawia procent (0% do 80%). Oś pozioma przedstawia lata (1990-2002). Trzy serie danych: 'W złym' (ciemnoniebieska linia), 'W dobrym' (ciemnoczerwona linia) i 'Trudno powiedzieć' (ciemnozielona linia).

Rok	W złym (%)	W dobrym (%)	Trudno powiedzieć (%)
1990	50	20	30
1991	40	30	30
1992	65	20	15
1993	65	20	15
1994	60	25	15
1995	60	25	15
1996	45	45	10
1997	40	40	20
1998	40	40	20
1999	55	30	15
2000	65	25	10
2001	70	20	10
2002	60	25	15

Tabela 2

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju***									
	dobry					zły				
	VIII	IX	X	XI	XII	VIII	IX	X	XI	XII
	2002									
	w procentach									
SLD-UP	43	47	43	50	38	39	42	43	34	50
PSL**	26	38	32	23	17	46	46	59	61	75
PO**	23	43	35	52	37	67	40	42	40	44
PiS	17	21	32	25	11	67	62	61	55	77
LPR**	26	9	21	8	13	69	83	62	77	83
Samoobrona	16	15	7	17	19	76	75	77	72	74
Niezdecydowani, na kogo głosować	16	22	23	23	16	61	52	56	62	69
Niezamierzający głosować lub niezdecydowani w tej sprawie	11	15	17	21	15	72	69	67	63	75

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych
 ** Dane dotyczące tych partii należy traktować z ostrożnością, ponieważ zwolennicy LPR liczą w badanej próbie 41 osób, zwolennicy PO - 42 osoby, a zwolennicy PSL - 44 osoby
 *** Pominięto „trudno powiedzieć”

W grudniu nastąpił także nieznaczny (w granicach błędu statystycznego) wzrost krytycyzmu w ocenie **sytuacji politycznej**.

Obecnie niemal połowa badanych (46%) negatywnie ocenia sytuację polityczną w Polsce, a tylko 9%, tak samo jak w listopadzie, wystawia jej noty pozytywne. Mniej ankietowanych niż przed miesiącem określa sytuację polityczną jako *ani dobrą, ani złą*.

Tabela 3

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2001	2002											
	w procentach												
– dobra	7	10	9	6	8	9	6	6	9	10	11	9	9
– ani dobra, ani zła	36	40	38	37	39	37	33	36	37	38	38	37	33
– zła	48	40	42	46	42	42	51	48	42	39	39	43	46
Trudno powiedzieć	9	10	11	11	11	12	10	9	12	13	11	11	12

Nie zmieniły się opinie o **sytuacji gospodarczej** kraju. W ocenie tej sytuacji od wielu miesięcy krytycyzm niezmiennie dominuje nad opiniami pozytywnymi. Co czwarty badany określa stan gospodarki jako przeciętny (*ani dobry, ani zły*).

Tabela 4

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2001	2002											
	w procentach												
– dobra	2	3	2	3	3	2	3	2	3	3	4	6	4
– ani dobra, ani zła	21	18	18	18	22	22	18	19	21	24	28	25	25
– zła	74	75	76	75	70	70	74	76	71	68	65	65	67
Trudno powiedzieć	3	4	4	4	5	6	5	3	4	5	3	4	3

Od ostatniego pomiaru pogorszyły się opinie o sytuacji w **zakładach pracy**. Obecnie mniej respondentów aktywnych zawodowo pozytywnie ocenia kondycję własnego zakładu, więcej zaś uznaje ją za złą.

Tabela 5

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2001	2002											
	w procentach												
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)													
N=	472	417	437	442	463	484	489	477	450	542	550	478	439
– dobra	30	31	32	29	36	30	29	31	31	30	35	39	34
– ani dobra, ani zła	30	31	36	32	35	36	35	31	30	33	33	30	31
– zła	39	36	31	36	28	31	34	35	36	35	30	29	33
Trudno powiedzieć	1	2	1	3	1	3	2	3	3	2	2	3	2
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych													
– dobra	34	33	33	34	40	33	37	38	35	40	42	44	42
– ani dobra, ani zła	26	42	37	34	38	37	37	37	26	32	32	29	29
– zła	38	24	28	32	22	29	24	22	33	26	24	26	28
Trudno powiedzieć	2	0	2	1	0	1	2	3	6	2	2	1	1
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej													
– dobra	26	32	48	42	40	26	28	23	35	30	37	60	39
– ani dobra, ani zła	34	37	33	25	28	44	37	27	26	33	35	22	37
– zła	40	29	16	32	32	27	35	50	37	35	25	18	22
Trudno powiedzieć	0	2	4	1	0	3	0	0	2	1	3	0	2
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem													
– dobra	36	37	35	30	43	38	35	35	37	29	34	34	34
– ani dobra, ani zła	34	29	37	38	31	33	37	34	32	37	35	33	38
– zła	30	34	28	30	23	26	27	29	31	31	29	27	26
Trudno powiedzieć	1	0	0	2	3	3	1	2	0	3	3	6	2
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych													
– dobra	0	7	4	4	8	8	0	4	7	2	6	1	6
– ani dobra, ani zła	24	8	30	26	51	37	27	16	45	25	21	34	4
– zła	76	85	66	64	41	55	71	79	47	72	73	61	88
Trudno powiedzieć	0	0	1	6	0	0	3	0	1	1	0	4	2

Bez zmian pozostały także oceny **warunków materialnych gospodarstw domowych**. Najwięcej osób (44%), podobnie jak w listopadzie, uznaje kondycję materialną swoich gospodarstw za przeciętną (*ani dobra, ani zła*), co czwarty (24%) określa ją jako dobrą, a co trzeci (32%) wyraża niezadowolenie.

Tabela 6

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2001	2002											
	w procentach												
– dobre	23	23	24	18	22	20	19	19	22	23	20	23	24
– ani dobre, ani złe	41	43	45	44	47	45	45	46	46	47	48	45	44
– złe	36	34	31	38	31	35	36	35	32	30	33	32	32

Stabilne są też opinie o **warunkach życia** respondentów i ich rodzin. Ponad połowa badanych (53%), podobnie jak miesiąc temu, ocenia ogólne warunki życia swojej rodziny jako *ani dobre, ani złe*, mniej niż co czwarty (23%) jest z nich zadowolony i niemal tyle samo (24%) uznaje te warunki za złe.

Tabela 7

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2001	2002											
	w procentach												
– dobrze	21	20	22	18	23	18	20	21	22	22	22	23	23
– ani dobrze, ani źle	53	55	55	54	54	54	55	54	52	54	55	54	53
– źle	26	25	24	28	23	27	25	25	26	23	23	24	24
Trudno powiedzieć	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0

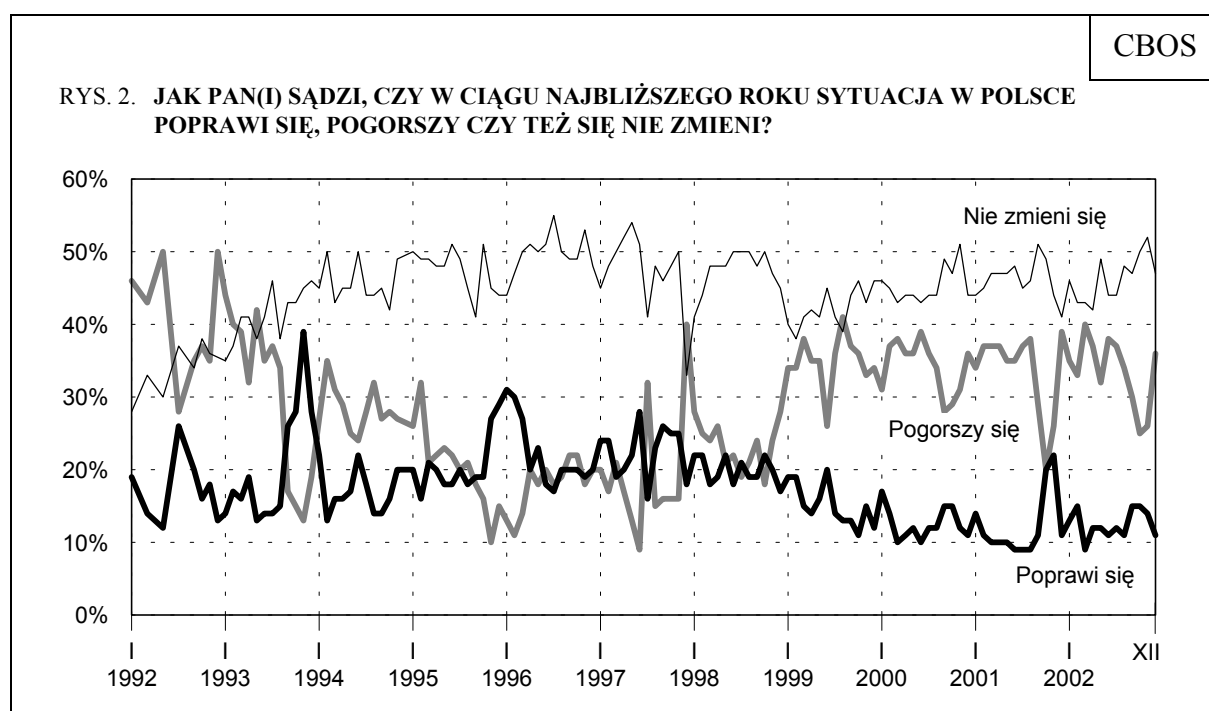
PRZEWIDYWANIA

W grudniu pogorszyły się, chociaż w różnym stopniu, przewidywania dotyczące niemal wszystkich dziedzin życia publicznego.

Od listopada wzrosła (o 10 punktów) liczba ankietowanych przewidujących, że w najbliższym roku sytuacja w Polsce pogorszy się, natomiast zmalał utrzymujący się od dawna na niskim poziomie odsetek spodziewających się poprawy sytuacji (o 3 punkty) oraz tych, którzy nie oczekują żadnych zmian (o 5 punktów).

Tabela 8

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2001	2002											
	w procentach												
Poprawi się	11	13	15	9	12	12	11	12	11	15	15	14	11
Nie zmieni się	41	46	43	43	42	49	44	44	48	47	50	52	47
Pogorszy się	39	35	33	40	37	32	38	37	34	30	25	26	36
Trudno powiedzieć	9	7	9	7	9	7	7	7	7	8	10	8	6

W porównaniu z poprzednim pomiarem w przewidywaniach rozwoju sytuacji w kraju wyraźnie zaznaczył się wzrost pesymizmu w elektoratach wszystkich partii i ugrupowań. Wśród sympatyków większości partii liczących się na arenie politycznej dominują osoby nieoczekujące żadnych zmian ogólnej sytuacji w kraju, ale też we wszystkich elektoratach obawy przed pogorszeniem sytuacji w najbliższym czasie przeważają nad nadzieją na jej poprawę.

Tabela 9

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Prognoza rozwoju ogólnej sytuacji w kraju***											
	poprawa				bez zmian				pogorszenie			
	IX	X	XI	XII	IX	X	XI	XII	IX	X	XI	XII
	2002											
	w procentach											
SLD-UP	31	31	30	16	52	52	50	61	12	9	16	19
PSL**	10	13	20	9	58	56	45	40	26	23	32	47
PO**	25	16	11	13	52	60	66	66	21	18	19	20
PiS	12	14	10	7	53	55	68	48	33	29	22	45
LPR**	12	6	9	8	34	54	46	48	51	18	35	38
Samoobrona	13	10	9	12	48	44	42	34	31	43	45	49
Niezdecydowani, na kogo głosować	14	13	15	16	48	52	48	39	20	20	26	37
Niezamierzający głosować lub niezdecydowani w tej sprawie	9	9	11	10	45	46	52	43	36	34	26	40
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych												
** Dane dotyczące tych partii należy traktować z ostrożnością, ponieważ zwolennicy LPR liczą w badanej próbie 41 osób, zwolennicy PO - 42 osoby, a zwolennicy PSL - 44 osoby												
*** Pominęto „trudno powiedzieć”												

Pogorszyły się przewidywania dotyczące życia politycznego kraju. Wyraża się to przede wszystkim wzrostem (o 6 punktów) liczby prognozujących pogorszenie **sytuacji politycznej** w najbliższym czasie i minimalnym spadkiem (o 3 punkty) odsetka liczących na jej poprawę. Najwięcej osób (58%), podobnie jak przed miesiącem, nie oczekuje żadnych zmian.

Tabela 10

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2001	2002											
	w procentach												
– poprawi się	16	16	17	12	11	10	9	9	10	9	11	12	9
– nie zmieni się	53	53	53	57	59	61	58	58	60	62	63	59	58
– pogorszy się	19	17	16	18	18	15	22	20	17	13	14	15	21
Trudno powiedzieć	12	14	14	13	12	14	11	12	14	15	12	14	12

Wzrosła również (o 7 punktów) liczba respondentów obawiających się pogorszenia **sytuacji gospodarczej**. Jednocześnie mniej ankietowanych (spadek o 5 punktów) wyraża nadzieję na poprawę gospodarki. Nie zmieniła się liczba respondentów niespodziewających się żadnych zmian w tej dziedzinie.

Tabela 11

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2001	2002											
	w procentach												
– poprawi się	12	14	17	12	14	12	11	13	14	18	14	18	13
– nie zmieni się	48	50	47	49	47	54	49	47	50	52	56	49	49
– pogorszy się	31	28	25	29	32	25	32	30	26	20	21	24	31
Trudno powiedzieć	9	8	11	10	7	9	8	10	10	11	9	10	8

Nieco mniej badanych niż przed miesiącem (spadek o 4 punkty) nie przewiduje zmian **ogólnych warunków życia** w najbliższym czasie i minimalnie więcej (wzrost o 3 punkty) obawia się ich pogorszenia. W zasadzie nie zmieniła się liczba osób oczekujących poprawy warunków życia.

Tabela 12

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2001	2002											
	w procentach												
– lepiej	13	14	15	12	14	13	12	15	12	13	14	12	13
– tak samo	51	53	52	52	53	53	53	52	54	56	56	56	52
– gorzej	24	23	22	27	21	24	22	22	22	19	18	20	23
Trudno powiedzieć	12	11	11	9	12	11	13	11	12	12	12	11	12

Stabilne pozostały tylko przewidywania dotyczące **kondycji zakładów pracy** respondentów (odnotowane zmiany są minimalne, mieszczą się w granicach błędu statystycznego). Najwięcej respondentów aktywnych zawodowo (58%) nie spodziewa się zmian sytuacji w miejscu pracy, co piąty (wzrost o 3 punkty, do 21%) obawia się pogorszenia kondycji własnego zakładu pracy, a 13% liczy na jej poprawę.

Tabela 13

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku **sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:**

Wskazania respondentów według terminów badań													
XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
2001	2002												
w procentach													
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)													
N=	473	423	441	442	471	484	492	480	451	543	548	477	443
– poprawi się	10	9	9	9	13	11	10	11	10	12	11	15	13
– pozostanie bez zmian	55	55	60	56	53	55	57	57	55	55	61	60	58
– pogorszy się	25	27	22	27	23	24	22	21	22	23	20	18	21
Trudno powiedzieć	10	10	8	8	11	10	11	11	13	10	8	7	8
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych													
– poprawi się	7	4	4	5	5	10	6	9	7	8	11	7	12
– pozostanie bez zmian	59	68	69	61	62	59	59	62	56	63	59	73	61
– pogorszy się	30	21	21	29	26	27	27	19	24	22	24	17	21
Trudno powiedzieć	5	7	6	5	7	4	8	10	14	8	6	3	6
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej													
– poprawi się	15	12	12	9	14	9	14	15	12	15	16	22	13
– pozostanie bez zmian	50	42	58	54	47	61	50	46	52	41	64	61	65
– pogorszy się	27	35	22	31	27	17	20	35	24	30	13	10	15
Trudno powiedzieć	9	11	8	7	12	13	16	4	12	14	8	7	7
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem													
– poprawi się	10	15	14	14	21	11	14	14	13	16	13	22	16
– pozostanie bez zmian	56	59	55	61	50	56	62	60	60	53	61	46	58
– pogorszy się	20	20	22	16	16	23	14	14	17	19	16	21	17
Trudno powiedzieć	14	7	9	9	13	10	11	11	10	12	10	11	9
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych													
– poprawi się	10	1	4	8	1	14	6	5	8	7	0	7	3
– pozostanie bez zmian	56	40	59	39	55	37	51	53	51	58	64	60	47
– pogorszy się	31	54	31	46	34	32	33	33	30	32	28	28	50
Trudno powiedzieć	3	5	5	7	9	18	11	10	11	3	8	5	0

W okresie poprzedzającym nasz sondaż doszło do wielu protestów społecznych. Na Śląsku górnicy sprzeciwiali się planom cięć w górnictwie, które pozbawią pracy ponad 30 tys. osób. Teren przed likwidowaną fabryką kabli w Ożarowie na kilka dni zamienił się w pole bitwy. Protestowali też policjanci oraz pielęgniarki nieotrzymujące wynagrodzenia za pracę. Prawdopodobnie te wydarzenia, szeroko komentowane w mediach, sprawiły, że w grudniu odnotowaliśmy wzrost społecznego niezadowolenia, zwłaszcza w opiniach dotyczących oceny i przewidywań rozwoju ogólnej sytuacji w kraju.

Opracowała
Macieja FALKOWSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza
w dobrym czy też w złym kierunku?
(%)

	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	69	11	985
Płeć				
Mężczyźni	24	67	9	471
Kobiety	16	71	13	514
Wiek				
18-24 lat	34	58	8	152
25-34	16	73	12	178
35-44	15	77	8	198
45-54	18	70	13	185
55-64	17	71	12	110
65 lat i więcej	23	63	14	161
Miejsce zamieszkania				
Wies	15	75	10	362
Miasto do 20 tys.	20	63	17	147
20-100 tys.	19	70	11	180
101-500 tys.	30	60	10	184
501 tys. i więcej mieszk.	22	68	10	112
Wykształcenie				
Podstawowe	18	72	11	276
Zasadnicze zawodowe	17	74	9	250
Średnie	20	68	12	363
Wyższe	34	52	15	96
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	26	56	18	67
Prac. umysł. niż. szczebla	14	78	8	77
Pracownicy fiz.- umysł.	13	79	8	91
Robotnicy wykwalifikowani	15	74	11	78
Robotnicy niewykwalifik.	24	72	4	26
Rolnicy	5	83	12	49
Pracujący na własny rach.	19	69	13	53
Bierni zawodowo				
Rencisci	18	71	11	104
Emeryci	27	59	14	193
Uczniowie i studenci	41	53	6	78
Bezrobotni	15	73	11	126
Gospodynie domowe i inni	15	76	9	43
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	16	74	10	140
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	20	67	14	64
sekt. pryw. poza rolnict.	18	70	12	194
prywatnym gosp. rolnym	6	82	12	89
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	16	78	6	138
300-399	18	75	7	85
400-599	22	66	12	182
600-800	17	72	11	145
Powyżej 800 zł	32	56	13	139
Ocena własnych war. mater.				
Złe	13	79	8	313
Średnie	21	66	13	432
Dobre	28	59	12	240
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	9	77	14	72
Raz w tygodniu	21	70	10	508
1-2 razy w miesiącu	22	70	9	111
Kilka razy w roku	19	68	12	197
W ogóle nie uczestniczy	25	59	16	97
Poglądy polityczne				
Lewica	29	61	10	237
Centrum	19	73	8	296
Prawica	21	70	9	178
Trudno powiedzieć	13	71	17	273

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację polityczną** w Polsce?
Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	9	33	46	12	986
Płeć					
Mężczyźni	11	36	47	7	471
Kobiety	7	30	46	17	515
Wiek					
18-24 lat	17	32	43	9	152
25-34	7	33	50	11	178
35-44	7	30	52	11	198
45-54	6	42	43	9	185
55-64	8	29	53	9	112
65 lat i więcej	8	28	39	25	161
Miejsce zamieszkania					
Wieś	7	29	51	14	362
Miasto do 20 tys.	15	33	39	13	147
20-100 tys.	7	39	40	14	180
101-500 tys.	10	32	48	10	184
501 tys. i więcej mieszk.	9	35	49	6	113
Wykształcenie					
Podstawowe	8	28	42	22	276
Zasadnicze zawodowe	8	32	50	10	250
Średnie	10	35	48	8	364
Wyższe	9	41	45	5	96
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	8	38	45	8	67
Prac. umysł. niż. szczebla	8	34	51	6	77
Pracownicy fiz.- umysł.	10	27	50	13	91
Robotnicy wykwalifikowani	12	34	39	15	78
Robotnicy niewykwalifik.	9	31	50	10	26
Rolnicy	5	24	63	9	49
Pracujący na własny rach.	10	41	38	11	53
Bierni zawodowo					
Renciści	4	35	46	15	104
Emeryci	10	28	43	18	193
Uczniowie i studenci	11	32	49	7	78
Bezrobotni	10	33	48	8	126
Gospodynie domowe i inni	2	42	41	16	44
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	13	34	44	10	140
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	5	33	45	17	64
sekt. pryw. poza rolnict.	7	35	49	8	194
prywatnym gosp. rolnym	4	27	53	16	89
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	6	35	47	12	138
300-399	4	38	51	7	85
400-599	12	31	41	15	183
600-800	10	28	53	9	145
Powyżej 800 zł	9	40	45	7	139
Ocena własnych war. mater.					
Złe	7	24	53	15	313
Średnie	10	36	43	11	433
Dobre	10	37	43	11	240
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	5	31	50	14	72
Raz w tygodniu	8	34	48	10	508
1-2 razy w miesiącu	16	29	42	12	112
Kilka razy w roku	9	33	43	15	197
W ogóle nie uczestniczy	7	30	48	15	97
Poglądy polityczne					
Lewica	15	39	39	7	237
Centrum	8	36	48	7	297
Prawica	6	30	57	7	178
Trudno powiedzieć	6	25	44	25	273

Tabela 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy?
Czy jest ona:

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	(%) Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	34	31	33	2	439
Płeć					
Meżczyźni	36	33	31	0	228
Kobiety	32	30	35	3	211
Wiek					
18-24 lat	30	45	25	0	33
25-34	41	35	22	2	123
35-44	31	24	42	3	145
45-54	35	36	28	1	109
55-64	22	18	58	1	22
65 lat i więcej	21	35	44	0	6
Miejsce zamieszkania					
Wies	26	27	45	1	156
Miasto do 20 tys.	25	43	30	2	61
20-100 tys.	40	34	25	2	82
101-500 tys.	46	28	22	4	78
501 tys.i więcej mieszk.	41	33	26	0	62
Wykształcenie					
Podstawowe	26	26	48	0	52
Zasadnicze zawodowe	36	29	32	2	123
Średnie	31	34	32	2	188
Wyższe	41	31	25	2	75
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	39	33	25	2	65
Prac.umysł.,niż.szczebla	41	32	27	0	71
Pracownicy fiz.- umysł.	40	35	22	3	88
Robotnicy wykwalifikowani	39	37	23	1	76
Robotnicy niewykwalifik.	45	35	19	0	26
Rolnicy	6	4	88	2	46
Pracujący na własny rach.	26	43	30	1	53
Bierni zawodowo					
Renciści	29	15	56	0	5
Emeryci	42	20	38	0	4
Bezrobotni	0	0	100	0	4
Gospodynie domowe i inni	0	0	0	100	1
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	42	29	28	1	138
społce właścicieli					
prywatnych i państwa	39	37	22	2	64
sekt. pryw. poza rolnict.	34	38	26	2	186
prywatnym gosp. rolnym	6	4	88	2	46
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	18	32	50	0	41
300-399	29	18	49	4	34
400-599	47	36	18	0	82
600-800	34	30	35	0	73
Powyżej 800 zł	55	29	15	1	71
Ocena własnych war. mater.					
Złe	18	33	45	4	129
Średnie	34	31	34	1	192
Dobre	52	30	17	1	117
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	28	30	42	0	24
Raz w tygodniu	31	29	39	1	221
1-2 razy w miesiącu	35	40	21	4	58
Kilka razy w roku	41	26	32	2	94
W ogóle nie uczestniczy	39	44	15	2	41
Poglądy polityczne					
Lewica	47	32	20	1	113
Centrum	35	32	31	2	149
Prawica	30	31	39	0	83
Trudno powiedzieć	22	30	44	4	93

Tabela 4. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?

	(%)				
	Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	47	36	6	986
Płeć					
Mężczyźni	12	49	35	3	471
Kobiety	11	44	37	8	515
Wiek					
18-24 lat	23	46	30	1	152
25-34	6	53	37	4	178
35-44	11	48	38	2	198
45-54	9	49	36	7	185
55-64	8	47	41	5	112
65 lat i więcej	13	37	36	15	161
Miejsce zamieszkania					
Wieś	9	44	40	7	362
Miasto do 20 tys.	12	42	43	2	147
20-100 tys.	9	57	29	5	180
101-500 tys.	14	47	31	8	184
501 tys. i więcej mieszk.	17	45	36	2	113
Wykształcenie					
Podstawowe	13	38	38	11	276
Zasadnicze zawodowe	6	46	43	4	250
Średnie	14	52	31	3	364
Wyższe	11	54	32	3	96
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	7	55	36	2	67
Prac. umysł. niż. szczebla	12	49	35	4	77
Pracownicy fiz.- umysł.	12	56	30	1	91
Robotnicy wykwalifikowani	11	52	37	0	78
Robotnicy niewykwalifik.	18	38	44	0	26
Rolnicy	5	43	44	8	49
Pracujący na własny rach.	5	47	43	4	53
Bierni zawodowo					
Renciści	8	46	37	9	104
Emeryci	13	42	35	10	192
Uczniowie i studenci	25	47	27	2	78
Bezrobotni	11	45	42	2	126
Gospodynie domowe i inni	7	39	36	18	44
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	15	48	36	1	140
spółce właścicieli	11	62	25	2	64
prywatnych i państwa	8	53	37	3	194
sekt. pryw. poza rolnict.					
prywatnym gosp. rolnym	4	33	52	11	89
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	11	39	46	5	138
300-399	8	45	37	10	85
400-599	9	59	29	4	183
600-800	13	37	45	6	145
Powyżej 800 zł	20	44	32	4	139
Ocena własnych war. mater.					
Złe	6	45	42	7	313
Średnie	13	49	32	6	433
Dobre	15	46	36	3	240
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	5	45	41	10	72
Raz w tygodniu	13	49	34	4	508
1-2 razy w miesiącu	12	42	37	9	112
Kilka razy w roku	11	43	41	5	197
W ogóle nie uczestniczy	11	51	32	6	97
Poglądy polityczne					
Lewica	17	51	28	4	237
Centrum	11	50	37	2	297
Prawica	9	46	41	4	178
Trudno powiedzieć	8	41	39	12	273

Tabela 5. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku **sytuacja polityczna** w Polsce:

(%)

	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	9	58	21	12	986
Płeć					
Mężczyźni	10	59	24	7	471
Kobiety	9	57	18	16	515
Wiek					
18-24 lat	15	54	17	14	152
25-34	7	64	23	6	178
35-44	8	59	24	9	198
45-54	7	65	20	8	185
55-64	12	59	17	12	112
65 lat i więcej	10	47	21	22	161
Miejsce zamieszkania					
Wieś	8	59	20	13	362
Miasto do 20 tys.	8	52	27	13	147
20-100 tys.	7	59	20	14	180
101-500 tys.	15	58	16	10	184
501 tys. i więcej mieszk.	13	61	24	3	113
Wykształcenie					
Podstawowe	6	54	20	20	276
Zasadnicze zawodowe	11	54	25	9	250
Średnie	11	62	19	8	364
Wyższe	9	65	21	5	96
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	11	59	22	8	67
Prac. umysł. niż. szczebla	8	68	17	7	77
Pracownicy fiz.- umysł.	10	54	27	9	91
Robotnicy wykwalifikowani	13	67	16	5	78
Robotnicy niewykwalifik.	4	70	20	6	26
Rolnicy	1	77	19	3	49
Pracujący na własny rach.	7	63	19	11	53
Bierni zawodowo					
Renciści	10	55	25	11	104
Emeryci	13	50	18	19	193
Uczniowie i studenci	14	55	20	11	78
Bezrobotni	6	56	25	13	126
Gospodynie domowe i inni	7	57	14	22	44
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	9	65	18	7	140
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	19	62	13	6	64
sekt. pryw. poza rolnict.	7	60	25	8	194
prywatnym gosp. rolnym	2	65	25	9	89
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	5	55	29	11	138
300-399	3	66	18	14	85
400-599	10	61	18	11	183
600-800	12	56	22	10	145
Powyżej 800 zł	15	62	19	5	139
Ocena własnych war. mater.					
Złe	4	59	25	12	313
Średnie	12	58	19	12	433
Dobre	13	57	19	10	240
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	5	59	17	19	72
Raz w tygodniu	10	59	21	10	508
1-2 razy w miesiącu	7	68	19	6	112
Kilka razy w roku	12	54	21	13	197
W ogóle nie uczestniczy	9	50	26	16	97
Poglądy polityczne					
Lewica	16	65	13	6	237
Centrum	9	63	23	6	297
Prawica	9	53	29	9	178
Trudno powiedzieć	5	51	20	25	273

Tabela 6. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku **sytuacja gospodarcza** w Polsce:

	(%)				
	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	13	49	31	8	986
Płeć					
Mężczyźni	16	48	33	4	471
Kobiety	10	49	29	11	515
Wiek					
18-24 lat	19	49	25	7	152
25-34	9	50	36	4	178
35-44	11	44	40	4	198
45-54	11	53	26	11	185
55-64	19	54	23	4	112
65 lat i więcej	12	44	29	15	161
Miejsce zamieszkania					
Wieś	11	52	30	7	362
Miasto do 20 tys.	12	40	38	10	147
20-100 tys.	13	50	27	10	180
101-500 tys.	16	50	25	8	184
501 tys. i więcej mieszk.	14	45	38	3	113
Wykształcenie					
Podstawowe	10	48	32	10	276
Zasadnicze zawodowe	11	46	35	8	250
Średnie	15	50	30	7	364
Wyższe	20	51	24	5	96
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	19	45	33	3	67
Prac. umysł. niż. szczebla	15	56	26	3	77
Pracownicy fiz.- umysł.	11	42	43	4	91
Robotnicy wykwalifikowani	14	51	26	9	78
Robotnicy niewykwalifik.	17	62	15	6	26
Rolnicy	2	69	26	3	49
Pracujący na własny rach.	10	51	34	5	53
Bierni zawodowo					
Renciści	12	46	33	9	104
Emeryci	15	48	25	12	193
Uczniowie i studenci	21	49	27	3	78
Bezrobotni	9	45	38	9	126
Gospodynie domowe i inni	9	41	31	19	44
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	18	48	29	6	140
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	12	62	19	6	64
sekt. prywat. poza rolnict.	11	47	37	4	194
prywatnym gosp. rolnym	4	56	34	6	89
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	9	45	42	4	138
300-399	6	52	32	9	85
400-599	11	50	28	11	183
600-800	15	48	32	5	145
Powyżej 800 zł	26	42	25	7	139
Ocena własnych war. mater.					
Złe	6	48	38	8	313
Średnie	13	48	30	8	433
Dobre	21	52	21	6	240
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	12	46	27	15	72
Raz w tygodniu	13	51	29	7	508
1-2 razy w miesiącu	10	55	28	7	112
Kilka razy w roku	11	43	39	7	197
W ogóle nie uczestniczy	20	42	28	11	97
Poglądy polityczne					
Lewica	24	48	24	4	237
Centrum	9	55	33	3	297
Prawica	14	43	37	6	178
Trudno powiedzieć	6	46	30	18	273